

1990/91

אבנר צין - שה"מ - לשכת הדרכה נגב.

יואב רטנר - מושב פארן.

תקציר

במושב פארן מצויים מים גאוטרמים לחמום כ-70 דונם. עד לאחרונה גידול מלונים בחממות אלה היה מוצלח ביותר. בשנים האחרונות כדאיות גידול זה הולכת ויורדת, לכן התחלנו לחפש חלופות טובות יותר. במסגרת זאת הוצע למשפחת רטנר לגדל ליזיאנטוס במתכונת "מסק הדגמה" למגדלי הסביבה. השתילים (כ-32,000) התקבלו מקרן גד"ח ומו"פ ערבה תמך בתקציב נוסף עבור תצפיות וספירת יבול.

הדליה: 2 קומות של רשת פלסטיק 20X20 ס"מ, נתמכים כל 3 מטר ע"י "ח".
כיסוי: לאחר השתילה, פלסטיק 0.12 שקוף + I.R.

מחלות: לא היו תופעות חריגות.

מזיקים: זחלים, תריפס קליפורני.

הקטיף החל מסוף מרץ ועד לסוף מאי. בסה"כ נקטפו רק כ-20,000 פרח במחיר מכירה ממוצע של 44 סנט אמריקאי לפרח. הפריחה החלה באורך 40-50 ס"מ אך עם הורדת הפרחים הראשונים ענפי קטיף הראשונים הגיעו לגובה של 50-70 ס"מ. מאמצע אפריל רוב הפרחים נקטפו בגובה 80-90 ס"מ. הזן הכחול הצטיין יותר מהזן הלבן. הפרחים הכחולים בלטו בצבעם העז והפרחים לא היו גדולים במיוחד. ענפי הפריחה היו עבים ונפחיים מאוד.

הפרחים הלבנים היו דקים יותר וחלשים יותר. נראה כי הזן הלבן סובל יותר מהמלחות שאירעו במשך הגידול. יש להקדים את המועד השתילה לתחילת אוקטובר. במקרה כזה יש להקפיד להצל ולצנן את השתילים כדי שלא יפרחו נמוך. המנהרות הנמוכות והפתיחה הצרפתית לא איפשרו אוורור טוב במשך היום ונגרם נזק כל שהוא לגידול. שיטפון שפקד את החממה הוא סיבה נוספת ליבולים הנמוכים.

1. יש לשתול בתחילת אוקטובר, תוך צינון השתילים בשלב הראשון.
2. בחירת זנים ומקורות שתילים טובים יותר.
3. לימוד בעיית דישון והשקיה בליזיאנטוס בערבה, עקב העומד הגבוה.
4. יישום מדוייק יותר של רסוסי ג'ברלין במהלך הגידול.
5. לימוד שיטות מיון אריזה והצגת הפרח במכרזות.
6. משפחת רטנר תמשיך ואף תגדיל את שטח הליזיאנטוס לקראת 91-92. בנוסף נכנסים לענף זה משפחות נוספות ממושב פארן.